

V Bruseli 23. februára 2024
(OR. en)

6831/24

SOC 120
EMPL 65
EDUC 51
JEUN 36
ECOFIN 225

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	EMCO – preskúmanie vykonávania záruky pre mladých ľudí – kľúčové posolstvá – schválenie

Delegáciám zasielame kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť týkajúce sa jeho preskúmania vykonávania záruky pre mladých ľudí na účely ich schválenia na zasadnutí Rady 11. marca 2024.

Závery týkajúce sa jednotlivých krajín vyplývajúce z preskúmania vykonávania záruky pre mladých ľudí, ktoré vypracoval Výbor pre zamestnanosť, sa uvádzajú v dokumente 6831/24 ADD 1.

Zozbierané údaje na účely monitorovania systémov záruky pre mladých ľudí v roku 2022, ktoré zaslal Výbor pre zamestnanosť, sa nachádzajú v dokumente 6831/24 ADD 2.

odporúčania Rady o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí

Kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť určené Rade

1. Úvod

Výbor pre zamestnanosť (EMCO) je poverený monitorovaním pokroku dosiahnutého pri vykonávaní odporúčania Rady o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí. V rokoch 2016, 2018 a 2019 Rada (EPSCO) schválila súbor kľúčových posolstiev, ktoré predložil Výbor pre zamestnanosť na základe monitorovania *odporúčania Rady z roku 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí*. Zdôraznil sa v nich význam prevencie, včasnej intervencie a silných partnerstiev v rámci členských štátov a aj kľúčová úloha verejných služieb zamestnanosti (VSZ).

Od roku 2021 prebieha monitorovanie vykonávania odporúčania Rady z roku 2020 o moste k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí. V októbri 2021 sa v kľúčových posolstvách Výboru pre zamestnanosť o vykonávaní posilnenej záruky pre mladých ľudí kládol dôraz na neprimeraný vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na mladých ľudí, počas ktorej si členské štáty zachovali pevný politický záväzok záruku vykonávať. Vo všetkých členských štátoch sa podnikli kroky a nové vnútroštátne plány vykonávania, či už prijaté, alebo tie, ktoré sa v tom čase ešte len mali prijať, smerovali k systematickejšiemu a koherentnejšiemu prístupu k riešeniu nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí. Zároveň vo všetkých oblastiach vykonávania záruky pre mladých ľudí pretrvávali problémy, pričom pandémie v mnohých prípadoch pôsobila ako ďalší sťažujúci faktor. **Skupina EMCO pre analýzu politík (EMCO PAG)** vykonala najnovšie preskúmanie v novembri 2023. Súčasnú kľúčové posolstvá vychádzajú z výsledkov tohto preskúmania. Závery týkajúce sa jednotlivých krajín sa uvádzajú v prílohe. V prílohe k tomuto dokumentu je uvedený aj súhrn hlavných výsledkov na úrovni EÚ a následne výsledky zberu údajov v jednotlivých členských štátoch za rok 2023.

2. Dosiahnutý pokrok

Celkovo si členské štáty zachovali pevný politický záväzok vykonávať posilnenú záruku pre mladých ľudí a väčšina z nich informovala, že sa snaží zlepšiť svoju schopnosť poskytovať služby mladým ľuďom, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (mladí ľudia NEET). V rokoch 2021 až 2023 zaznamenali všetky členské štáty pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí pokrok. Miera tohto pokroku sa však v jednotlivých krajinách EÚ líši a podľa výsledkov zberu údajov sa zdá, že niektoré aspekty sa zhoršili. Teraz je zásadné, aby sa zistené problémy a nedostatky riešili.

Miera mladých ľudí NEET dosiahla počas pandémie vrchol a potom sa jej klesajúci trend, ktorý sa začal v roku 2014, opäť obnovil. Tento nedávny vývoj môže byť výsledkom zvyšujúcej sa efektívnosti aktivačných programov vykonávaných členskými štátmi a dobrej výkonnosti európskych trhov práce s bezprecedentne nízkou úrovňou nezamestnanosti a rastúcim nedostatkom pracovnej sily v rôznych odvetviach.

Osvetové opatrenia by sa mali posilniť najmä v prípade najzraniteľnejších mladých ľudí NEET vrátane tých vo vidieckych oblastiach, a to najmä posilnením koordinácie medzi ministerstvami a VSZ. Hoci mnohé členské štáty hlásia v oblasti zvyšovania úrovne digitálnych zručností významný pokrok, niektoré krajiny stále čelia výzvam. Podiel včasných a pozitívnych výstupov zo systému záruky pre mladých ľudí sa síce zvýšil, ale čakacie lehoty sú v mnohých prípadoch stále prídlhé. Znížila sa aj miera rozsahu pôsobnosti, a je teda potrebné pracovať na tom, aby záruka bola schopná osloviť viac mladých ľudí. Pokiaľ ide o udržateľnosť výsledkov, podiel pozitívnych výstupov sa po šiestich mesiacoch mierne znížil, ale vo všeobecnosti je v mnohých členských štátoch stále potrebné vynaložiť úsilie na zlepšenie kvality následných údajov. Zlepšiť je potrebné aj **mapovanie**, keďže zber, výmena a sledovanie údajov o mladých ľuďoch NEET sa považujú za dôležité na sledovanie opatrení v rámci systémov záruky pre mladých ľudí vykonávaných na vnútroštátnej úrovni.

V kvalite a účinnosti poskytovania služieb pretrvávajú podstatné rozdiely. V poskytovaní služieb bol zaznamenaný prechod od personalizovaných k všeobecnejším službám, pričom existuje riziko, že mladí ľudia NEET tak budú považovaní za bežných uchádzačov o zamestnanie a že na neaktívnych mladých ľudí NEET sa zabudne. Táto situácia je znepokojujúca vzhľadom na stále vysoký počet mladých ľudí NEET v neistých podmienkach, čo vo väčšine členských štátov predstavuje problém. Je potrebné posilniť **preventívne opatrenia** a zamerať sa aj na predčasné ukončenie školskej dochádzky.

Programové obdobie 2021 – 2027 predstavuje pre Európsky sociálny fond plus (ESF+) príležitosť na riešenie výziev, ktorým členské štáty stále čelia, a na to, aby sa v súlade s nimi vyčlenili primerané zdroje na inovačné akcie a opatrenia. Najmä v prípade členských štátov s viacúrovňovým riadením by spravodlivé pridelovanie zdrojov a spoľahlivý monitorovací systém mohli zabrániť riziku nerovnomerného vykonávania záruky pre mladých ľudí v jednotlivých častiach krajiny. Na druhej strane bude dôležité zabezpečiť primerané vnútroštátne financovanie úspešných iniciatív, ktorým sa v minulosti podarilo podporiť mladých ľudí NEET a udržateľným spôsobom ich uviesť na trh práce. V tejto súvislosti má prechod od rozsiahleho využívania finančných prostriedkov ESF+ k vnútroštátnej tvorbe rozvojového programu zásadný význam. Výmena osvedčených postupov medzi členskými štátmi a organizácia nadnárodných projektov sa naďalej podporuje.